

SECȚIUNEA B.

**De la Crumu domnulu țerriloru de la Dunaria pîno
pre timpul espedițiuniloru Crucéferiloru.**

CARTEA I.

*De la Crumă pîno la Petru regele Bulgariloră si allă
Româniloră pre timpulă lui Constantină VII Porfiro-
genitulă imperatoriulă Constantinopolii.*

I.

Niceforu în lupta cu Crumu.

Niceforă imperătoriulă desfăcēndu-se de rivaliă
sei, întorșe armele asupra Bulgariloră la anulă R.
1560 (p. Chr. 807) și purcesse încontra loră pîno la
Adrianopoli, înse aci i veni scire că a casă s'au es-
cată miscări și asiă se întorșe înderetă spre a le stîm-
peră. După doi anni de țille Bulgariă veniră preste
poporulă cellă adunată la rîulă Strimone, chiară în
momentulă cândă se remuneră poporulă, ucciseră pre
pretoriă cu mare numeră de ómeni, și răpiră la 1100
libre de aură. — Crumă coprinse Sardica prin înșel-
lațiune, și afară de mulțime de cetățiană tăiă la 6000
de militari. Niceforă încercă se resbune acea per-
dere, dară în anulă acela nu i successe. După
preparative mai mari adunândă miliția din Asia și
din Europa plecă în a. R. 1564 (p. Chr. 811) asu-
pra Bulgariloră. La Marcelle i veni Crumă înainte
și se rugă de pace. Niceforă respinse tóte condițiu-

nile, și întră în ținuturile Bulgarilor, neascultându eonsiliulū altora, afară numai de allū fiului seu Statu-raciū. Din Marcelle fugi Bisițiū, servulū cellū mai favortū allū imperătoriu, luându cu sene vestimin-tele imperiali și 100 libre de aurū, și trecū la Crumū. Niceforū apprinse curtea și luă tôte tesasurele lui Crumū. Acesta se plecā a dóua órā și lū rugā se facā pace; darā sórtea cea tristā a imperătoriu illū întări în cerbicia sa. Crumū desperatū, și înfuriatū asupra lui Niceforū, puse de închiserā tôte cāllile cu arbori tăiați, și preste nópte attăcarā castrele de tôte părțile. Acollo peri Niceforū, patriciu, Aetiū, Petru, Sisipiū, Teodosiū, Solivara, pretoriulū resăritului, mai mulți protospătari, spătari, ductori, domesticulū veghielorū, drungariulū veghiei imperiali, ducele Traciei, și mai mulți proceri și guvernatori de provincie, cu nenumeratā mulțime de militari. Crumū spēndurā capulū cellū tăiatū allū lui Niceforū pre unū lemnū, și lū ținū așiā mai multe ȃille spre allū arretā di-verselorū ginți cari veniā la dīnsulū; după aceea lū luā giosū și lū cureți, apoi lū înveli în argintū, și adă-pā cu dīnsulū pre domniū Sclovanilorū.

II.

Michael I în lupta cu Crumu.

După perirea lui Niceforū, Constantinopolitanii redicarā imperătoriu pre Michaele I, cu supranumele Rancabe, generele repăusatului, încontra voinției selle. Acesta îndreptā multe lucruri încurcate de socru seu. Trămise și deputați la Carlū cellū mare imperătoriu

appusului ca se încheie legământu cu dînsul. Asémine scrisse și patriarchulū Niceforū epistole sinodice la Leone III ponteficele romanū, și cu modulū acesta se adoperară imperătorulū și patriarchulū a se pune în legătură cu appusulū. Inse în anulū allū doilé, indemnatū de soția sa Procopia, Michaelē dechiără resbellū Bulgarilorū, și luândū cu sene pre Procopia purcesse pîno la Țurulū. Intre acestea Crumū impressurā Develtulū, și luândū pre cetățianī impreună cu episcopulū lorū, îi duse și i trecū preste Dunăriă (în Dacia lui Traianū). Miliția lui Michaelē înterrîtată prin officiarī cei rei, începū a se turbură și a se revoltă, și de abiă se astîmperă prin donurile imperătorului. Bulgariī înțellegendū acésta, și credîndū că miliția imperiale se turbură numai de frica de a ținé bătalia, predară Tracia și Macedonia. După multe predățiuni Crumū trămise la Constantinopoli pre Dragomerū cu cererea ca se se țină condițiunile încheiate între Cormesiū și Teodosiū III, înse propunerea lui nu se primī. Decī Crumū impressurā Mesembria la mișloculū lunei lui Octombre, și neaflândū ver-o resistențiă, o și coprinsē cōtră finitulū lunei. In vara anului următoriu, Crumū însuperbitū de succesele ce avus se pîno aci, se scullă érășī asupra imperiului orientale. Michaelē însciințiatū despre planurile lui, plecā cu o armată bine preparată și venī pîno la Adrianopoli. Aci miliția desertă. Crumū luā fuga imperialilorū mai ântâiū de stratagemă, înse după ce cunnoscū adeverculū, începū a i persecutā și făcū multă pradă și mare stricățiune. Michaelē desperatū și amărîtū dede purpura lui Leone V Arménulū, ducele Orientelui, și ellū întrā într'unū monasteriū.

III.

Leone V în lupta cu Crumü.

Crumü după victoria repportată asupra miliției celei rebelle a lui Michaelae, lăssâ pre frate-seu se împressure Adrianopolia, érá ellü purcese asupra Constantinopolii, și încungiurâ cetatea de tóte pârtile. Leone V vedîndü energia cu care lucrédia Crumü, și necredîndü că ellü lü va puté depärtà de la murii cetății cu puterea, își luâ scăparea la înșellățiune, și trämise la dînsulü se lü chiamo la rîpa mării, unde va veni și dînsulü cu luntrea nearmatü, pentru ca se tracteție de pace. Adóua și veniră la mare de o parte Crumü cu trei alții, érá de altă parte cetățianii ce voia se tracteție cu dînsulü. După câte-va minute unulü din cetate dede semnü ca se prindă și se ucidă pre Crumü; înse acesta precepü și încällecâ pre callü, și fugi de la conferințią. Infuriatü pentru acéstă prodițiune, Crumü commandâ de arseră tóte suburbiele și monastererele de prin pregiurü, apoi aprinse partea cea dréptă a cetății de cõtră resăritü, și mistul tóte de la pórtă cea de aurü pîno la curtea imperiale. De aci mergëndü la Atora stricâ castelulü, assémine făcù și la Selibria și la Daon, apoi ducëndu-se la Eracléa arse suburbiele, la Redestü stricâ castelulü, și uccise pre totü poporulü. Deacollo purcedîndü cõtră Adrianopoli, stricâ, predâ și arse tóte pre calle, apoi împressurâ cetatea și înfine o luâ prin fóme, prinse la 12,000 de cetățianii afară de femee, și i dusse preste Dunăriă în Dacia lui Traianü*). — La anulü R. 1564 (p. Chr. 814)

*) Continuator S. Theophanis ad annum primum Leonis Armeni.

Crumă întră în Tracia cu 30,000 de militari îmbrăcați în ferră, și trecându rîlă Regiana merse pîno la Arcadiopoli, și predându cetatea prinse la 50,000 de ómeni cu femec și cu copii cu totă, și i dusse cu sene în Moesia, împreună cu turme de ouă și de boi. — După atâte stricături făcute imperiului bizantină Crumă murì în annută R. 1573 (p. Chr. 820), în loculă lui urmă Critagon, care fu și mai cumplită. Totă într'acestă annă, în 25 Decembre, fu uccisă în biserică Leone V Arménulă, în allă căruia locă se puse Michaelē II Balbulă.

IV.

Michael II. Critagon. Ludovicu.

Imperatoriulă Michaelē II Balbulă voindă se și făcă amici și pre ortodossă și pre iconomachi dede motivă la ună a nume Toma se se pună în fruntea malcontenților, și se împressure Constantinopolia. Critagon domnulă Bulgariloră auđindă de acésta, veni, de bună voia sa cu óste ca se descingă cetatea, și se scape pre imperatoriulă. Toma fu bătută, ellă fugi la Adrianopoli, unde cetățianii lă prinseră și lă dederă pre mânia lui Michaelē, érá Bulgariă se întórseră a casă cu mari spolie.

Critagon voindă se și întindă imperiulă și spre appusă, trâmise în annulă R. 1577 (p. Chr. 824 deputăți la Ludovică imperatoriulă appusului care petrecea la Francofurtă, suptă pretestă de a formă legămîntă de amicită cu dînsulă, înse în adevéră spre a spionă părțile appusane. Totă pre acestă timpă merseră la Ludovică deputăți de la Abrotiți, cari lo-

cuia în Dacia lîngă Dunăriă, spre a se plînge în-
contra Bulgarilor și a cere ajutoriū asupra lorū*).—
După trei anni Bulgariū se scullară încontra Sclovanilorū
din Pannonia, și devastară țerracu focū și cu sabiă, și
asșediară acollo guvernatori Bulgari, ca cu modulū
acesta se deschidă resbellū cu Ludovicū; assemine
făcură și în Dalmația.

La resăritū muri Michaele II în a. R. 1582 (p.
Chr. 829), lăssându de succesoriū pre fiu-seu Teofilū.

Critagon văđîndū că Bulgariū prin commerciulū
cu Români, pre încetū se facū creștini, chiămă la
sene pre Emanuele episcopulū Adrianopoli (cellū tre-
cutū preste Dunăriă suptū domnia lui Crumū), și lū
consiliă se se lasse de credinția creștină, după aceea
simțîndū că nu se plécă nici la promissiuni, nici la
ammenințîări, îllū puse la tortură și lū uccise dim-
preună cu socii lūi.—Preste câți-va anni muri și ti-
ranulū Critagon, érá în loculū lui urmă Bogorū nepo-
tulū lui Crumū.

V.

Batalia între Români Bulgari si Unguri.

Suptū domnia lui Bogorū, pre la anulū R. 1588
(p. Chr. 835), Cordole magistrulū militariū allū Ro-
mânilorū cellorū trecuți de a stînga Dunării, lassă
pre fiu-seu Barda se guverne pre poporū, érá ellū
se dusse la Constantinopoli pre ascunsū, și rugă pre
imperatorulū Teofilū se trămittă navī pre marea né-

*) Annales Fuldenses ad ann. 824. — Georgiū Șincanu e de părere că
Abrotiți au fostū Români.

gră la Dunăria, ca Români străplântați se se pótă întórce a casă, ceea ce se și făcù. Bogorù domnulù Bulgarilorù mersesse atunci spre Tessalonica, înse comitele ținutului de la Dunăria, observându încercările Românilorù, trecù râulù, și începù a se bate cu dînșii suptù conducerea lui Cordole și Țianția bătură aspru pre Bulgari. Acestia neputându-se ținé fugiră la Unguri, cari de currîndù se apropiasseră la marea négră, și i chîimără într'adjutoriù; între acestea veniră și navele imperiali, înse adjunseră și Unguri. Se incinse o lupta sângerósă între Români ce se preparà la calle, și între Unguri ce voià se i despoie; în fine Români frânseră și allungară pre Unguri, și îmbarcându-se se întórseră la Constantinopoli, și de aci trecură în patria lorù. — În acea străplântare a Românilorù fusse și copillulù Basiliù Macedone, care mai în urmă se făcù imperătoriù, și alți ómeni însemnați. Loculù unde se asșediasse acéstă coloniă se pare a fi fostù aprópe de gura Soretului și a Prutului. — Unguri se arretarà pre scena lumii pentru ântâiași dată; ducele supremù allù lorù (voevodù) se numià Lebedia, și stà suptù suzeranitatea Cazarilorù. De aci înainte îi vomù vedé figurându în istoriă.

VI.

Crestinarea Bulgariloru. Michael.

La anulù R. 1595 (p. Chr. 842) muri imperătoriulù Teofilù, coprinsù de întristare pentru perdearea cea mare sufferită de la Arabi, lăssându de successoriù pre tînerulù seu fiù Michael III suptù tu-

tela mumei imperătoresse Teodora. Acésta îndată încheiă pace cu Bogorū, domnulū Bulgarilorū, care vedîndū că între connaționaliī sei se lățesce credința crestină, se inițiă și ellū însuși întrînsa prin captivulū românū Teodosiū Cufara, și se întări apoi prin soru-sa care fusse captivă la Constantinopoli. O pestilența care se lățisse în Bulgaria, încă contribuī la convertirea lui Bogorū, încetându de a mai grassă în poporū după ce se chiămasse într'adjutoriū d' eulū crestinilorū. Altă causă fu pictura căllugărului crestinū Metodiū, care după ordinea lui Bogorū de a i zugrafi casa cu totū ce va scī mai înfricoșiatū, făcū judecata cea de pre urmă, care lucră așiā de tare asupra fantasiei lui, încâtū îndată se bapteză, și luă numele cretinescū de Michael (după numele imperatoriului), a. R. 1600 (p. Chr. 847). Frațiī Metodiū și Curillū propagară cu mare successū cretinismulū între Bulgariī, după aceea născēndu-se dispute între biserica de la Roma și cea de la Constantinopoli, din causa supremației, ei trecură în Pannonia și baptezară pre Sclovaniī. Acesti frați se dīcū a fi inventoriī alfabetului curillicū, cellū compusū din littere grece și latine, pentru limbile sclovane. — O rescollă atțițiată asupra cretinatului rege Michaelē, din partea păgănilorū, se appesă currîndū; 52 de rebellī primariī perdură capetele. După acésta, Michaelē trāmise deputațiī la Ludovicū imperatoriulū Germaniei, și la Nicólă patriarchulū Romei ca se céră episcopiī și preoți cretiniī. Apostoliī de la Roma veniră numai de cătū, și în scurtū timpū baptezară pre toți Bulgariī; cândū se arretară episcopiī și preoțiī trāmisiī de Ludovicū, afl ră pre Romaniī lucrându in viia domnului, și se întórseră éráși a casă.

VII.

Basiliu Macedone. Fotiu patr. Michael regele.

Michaele III, după ce domnise 15 anni suptă tutela mumei selle Teodora, și alți dece singurū, fu uccisū la anulū R. 1620 (p. chr. 867) de cesarele Basiliū Macedone, care ocupă tronulū imperial și dede începutū unei nóue dinastie. Suptū Basiliū Macedone se adună allū optulé sinodū ecumenicū la Constantinopoli (a. R. 1622; p. Chr. 869), în care se escomunică Fotiū, pentru că usurpasse scaunulū patriarchal pîno cândū erà în viețiã legitimulū patriarchū Ignatiū. Totū în acestū sinodū se determină ca Bulgaria (sau Moesia) se stea suptū patriarchatulū Constantinopolitanū, în urma căreia Ignatiū ordină episcopū pentru țerrile de la Dunăriã, pre lîngã tótã opunerea lui Adrianū II, ponteficelui romanū. Decī Silvestru cu ceilalți episcopi și preoti Italiani esșiră din Bulgaria, lăssându pre Greci în loculū lorū. — In anulū R. 1630 (p. Chr. 877) murī patriarchulū Ignatiū, și imperatoriulū cu sinodulū puseră pre Fotiū încontra voienței appusanilorū. — Nu după multū timpū Michaele regele Bulgarilorū și allū Românilorū se cãllugări, și lăssă domnia fiului seu cellui mai mare; înse apoi vedîndū că fiu-seu voiã se se întórcă la pãgânismū, esși din monasteriū și încinse éráși sabia, prinse pre fiū, îi scósse ochii și lū arruncă la închisóre, după aceea făcū rege pre Simeone fiu-seu cellū mai tēnerū, și îmbracă éráși rassa cãllugărăscă, care o purtă apoi pîno la finitulū vieței.

VIII.

Leone VI. Simeone regele. Unguri.

Imperatoriul Basiliu Macedone care începuse se redégă corpul legilor, murì în anul R. 1639 (p. Chr. 886), lăssându de succesoriu pre fiu-seu Leone VI, cu supranumele Înțeleptul. Acesta complini opera începută de tată seu, și o publică în LX. de cărți suptu numele de Basilice. Leone VI scósse pre Fotiu din patriarchatū, și puse în loculū lui pre frate seu Stefanū.

Pre timpulū acesta, Unguri fură allungați de cōtră Pacinați din ținutulū de la Dunū cōtră appusū; ei se stabiliră lōngă apele Dunapru, Dunastru, Prutū și Seretū.— Pacea între Bulgari și Bizantini se turbură din cauza commerciului cellui appesatū de cōtră directoriū imperiali prin încărcarea cu tributū greu. Simeone regele Bulgarilor și allū Românilorū se scullă cu armele asupra imperiului, și bătū urritū armata imperiale, Cazarilorū cari veniseră într'djutoriū Bizantinilorū, le tăiă nasurile și așiă îi trāmise la Constantinopoli. Leone VI vedîndū acéstă bajocură, trāmise pre ducele Sclerū cu luntri la Dunăria, se ducă Ungurilorū donuri, și se i atțiție în contra lui Simeone. Sclerū făcū legāmîntū de adjutoriū cu Arpadū și cu Cusanū duciū Ungurilorū; în urmarea acestuia, Unguri condusși de Leuntica fețiorulū lui Arpadū, trecură Dunăria și attăcară pre Simeone de la spate, pre cândū drungariulū Eustatiū operă cu flota pre mare, și pretoriulū Niceforū Foca înaintă cu armata bizantină pre uscatū. Simeone fu strîm-toratū în Durostorū, și prin drungariulū Eustatiū facū

pace cu imperatoriul; érá Ungurií dupá ce vîndurá Bizantinilorú pre Bulgarií cei prinși în bătăliá, se întórserá preste Dunăriá înderetú. Simeone supperatú pre Unguri, trámise deputați la Pacinați, și facú legámîntú cu dînșii se se scólle asupra acestorú veciní periculoși, și se í stérgá de pre fația pámîntului. Cândú Ungurií erá dussí la resbellú în alte țerrí, Pacinații de o parte și Simeone cu Bulgarií de alta, încurserá în ținutulú lorú, și ucciserá tóte familiere, fugáringú de acollo pre cei ce remaserá spre custodia loculú, preste munți la originea rîurilorú Oltului și Mureșiului, unde se asșediará acestia suptú numele de secui. Ceilalți Unguri întorcéndu-se de la resbellú, și aflándú țerra deșértá și devástatá, trecurá pre Prutú în susú, și se dusserá în Galliția. Ducele Rutenilorú îi primí omenesce, ínse le dede consiliú se trecá preste Carpați în ținutulú Tisei, Mureșiului, Crișiului, Temeșiului, și allú Dunării, unde locuescú Románi (Blachi), Bulgari, Sclovani și păstorii Románilorú, láudándú țerra aceea cá e prea-bună, și a fostú țerra lui Attila. Ungurií trecurá munții la Muncaciú, în anulú R. 1642 (p. Chr. 889), érá în loculú lorú, în Dacia orientale se asșediará Pacinații.

IX.

Gelliú ducele Romániloru din trasilvania.

Pre timpulú cândú trecurá Ungurií la Tissa și la Dunăriá de miđilocú, în Dacia centrale, care de pre atuncí începuse a se numí Trasilvania, domniá Gelliú ducele Románilorú, érá în ținutulú Crișiului

între râurile Sameşului inferioare, Tissa de mijloc şi Mureşului inferioare domniã altã duce allã Românilor, anume Mariot, care creditasse acea ţerrã din timpurile cele mai vechie, pre allã cãruia strãbunã lã uccisese Attila, dupã spunerea Ungurilor; în ținutul Temişului între râurile Mureşului şi Tissa inferioare şi între Dnãriã pîno la Tierna (care de pre atunci se numia Rusşia) domniã allã treile duce romãnã, Claudiu. Ținutul dintre Tissa şi Dunãriã se guvernã de Salanã strãnepotulã lui Reanã, domnulã Bulgarilor. Pannonia erã suptã potestatea lui Sualtopolcã care formasse regatulã Moraviei mari. Aceste popore locuindã în pace de la resipirea Avarilor, nu se aflã preparate spre a întîmpinã unã atacã de o putere militariã organisatã şi numerosã. Ungurii în cursã de 10 ani de dille coprinserã ținutul de la Tissa superioare pîno la Şieu şi la pórta Messesului. — La anulã R. 1657 (p. Chr. 904), unulã dintre ducii Ungurilor, a nume Tuhutu, tatalã lui Horca omã astutã, auđindã de la locuitorii, cã pãmîntulã din collo de pãdure (Trasilvania), unde domnesce Romãnulã Geliu, e bunã, îşi facã planulã ca cu voia lui Arpadã (ducelã supremã allã Ungurilor) se ocupe ţerra aceea pentru sene şi urmãtorii sei. Tuhutu trecã dincollo de pãdure spre resãritã încontra lui Geliu ducelui Romãnilor; erã Geliu auđindã de venirea lui, adunã óstea sa, şi purcesse înaintea lui cãllare ca se lã opprãscã de a intrã prin porțile Messesului. Inse Tuhutu trecã pãdurea într'o dî, şi adjunse la rîulã Almaşiu. Atunci se întîmpinã amîndouã ostile lóngã rîulã ce le despãrtã, şi Geliu se puse cu sãgetarii sei se opprãscã pre Ungurii de a trece

apa. înse deminécția înainte de versatulū dīorilorū Tuhutu despărți óstea sa în dóue pârți, și trámise o parte ceva mai susū, ca trecéndū rīulū pre nesímțite se începă bătalia cu Românii. Cu modulū acesta trecură și ceilalți, și amândóue ostile veniră la luptă și se bătură cruntū între sene; înse óstea lui Gelliū se învinse, parte se uccise, érá parte se prinse. Cândū Gelliū vedū acésta, luá fuga cu puçinī dintre ai sei, dară fugindū cōtră castellulū seu cellū de lóngă Sameșiū, illū adjunseră militarii lui Tuhutu, și lū ucciseră lóngă rīulū Căpușiū. Atunci locitorii țerei vedīndū mórtea domnului lorū, dederă drépta de bună voia lorū, și și allesseră domnū pre Tuhutu, tatălū lui Horca, și în loculū acella care se dīce Esculeu, înche'ară credințā cu jurāmīntū, și din dīua aceea loculū acella s'a numitū Esculeu (jurāmīntū), fiindū că au juratū acollo. Érá Tuhutu din acea dī a cástigatū acea țerrā și a domnitū într'insa cu pace și cu fericire, și următorii lui o au ținutū pīno pre timpurile lui Stefanū *) Cu modulū acesta Ungurii coprinseră ținutulū Sameșiului; înse ținutulū Mureșiului și allū Oltului remase lungū timpū încă în mânăle Româniloră, unde acestia și avea ducii sei (numiți după usanțā timpului de atunci, voevodī sau gnési).

X.

Mariotul și Claudiu ducii Românilorū.

Totū în acellū timpū Ungurii coprinseră ținutulū lui Salanū dintre Dunăriā și Tissa, apoi dechiărără resbellū lui Mariotū care se aperi cu multă

*) Anonymus Bela Regis Notarius, historia hungarica cap. 24, 26, 27.

valenția încontra lorū, înse mai pre urmă vedîndū că acestia aū coprinsū tóte ținuturile de prin prăgiurū, încheiă tractatū cu Arpadū, și dāndū pre fiă sa în căsătoria lui Soltanū fiulū lui Arpadū, murī fōră fi de semînția bărbatēscă, și lăssă ducatulū seu în pace generelui seu Soltanū*). Cu tóte acestea și în ținutulū Crișului se află încă multū timpū ducī romāni, suptū suzeranitatea Ungurilorū. După ocuparea ținutului dintre Dunăriă și Tissa, trei ducī Unguri: Suardū, Cadușia și Boita, trecură Tissa încontra lui Claudiū; la rîlū Temisiū întelniră óstea ducelui Claudiū, cea compusă din Romāni, Bulgarī și Pacinați. Suardū însărcinā pre frate seu Cadușia, ca cu jume-tate óstea se trecă rîlū ceva mai din josū, făcēndu-se acēsta, Ungurii de amîndoue pârțile rîului înce-pară a sunā tubele și a se bate cu asprime: cincī ducī din armata lui Claudiū cădură, ellū însuși scā-pă cu fuga în cetatea Chiave**). A treia și Ungurii attācoră cetatea, éră Claudiū nesîmțindu-se destullū de tare trāmise deputați la dînșii, și le propuse pa- cea, offerindu-le cetatea de bună voia sa. De aci Ungurii merseră și luară cetatea Rusșiava, și rema-seră acollo o lună de țille, pre Boita lū trāmiseră la Arpadū cu a treia parte din óste și cu fiī locu-itorilorū o-taticī, și cerură de la dînsulū voia de a trece Dunăria încontra Bulgarilorū și a Bizantinilorū. Cu modulū acesta Temișiana devenī tributariă Ungu-rilorū ca și Crișiana, înse remase suptū guvernulū lui Claudiū, și allū următorilorū lui pîno pre timpulū lui Stefanū. — Ungurii trecēndū Dunăria, desființiarū Moravia mare, și prefăcură Pannonia și ținutulū diă stānga Dunării, în țerră Ungurēscă.

*) Anonymus Belae Regis Notarius, cap. 50, 51.

***) Kevec, Constantiola cea vechiă, acumū Cubinū.

XI.

Romanu Lacapenu. Pacinatii.

La anulă R. 1660 (p. Chr. 907) murì Arpadù ducele Ungariloră, și în loculă lui se puse Soltană generele lui Mariotă. La anulă R. 1664 (p. Chr. 911) murì Leone VI înțeleptulă, imperătorulă resăritulă, și Ludovică III imperătorulă appusulă, în care se stînse familia Carolingă. În loculă lui Leone VI se puse frate-seu Alessandru II, care abiă domni ună annă și murì, lăssândă de successoriă pre nepotu-seu Constantină VII Porfirogenitulă, fiulă lui Leone înțeleptulă, suptă tutela lui Romană Lacapenu, socrulă tēnerulă imperătoriă, care mai pre urmă se numi Cesare, și apoi Augustă (collegă în imperiă generelă seă), Acesta luândă tōtă puterea în mână sa, făcū Augustă și pre fiilă seă Christoforă, Stefană și Constantină, asiă încătă acumă imperiulă bizantină avea cincī imperatori, între cari Romană eră cellă ce domniă în adevēră; ără Constantină Porfirogenitulă se puse cu totulă pre litteratură, scrisse istoriă, politică și ceremoniele curții bizantine, cari au adjunsă pīno la noi. — În țerrile Daciei orientale, după allungarea Unguriloră se stabiliră Pacinații. Simeone regele Bulgariloră încurse mai adese ori asupra imperiulă bizantină, și făcū multe stricățiuni. Acēsta dede motivă imperatoriloră se între în legămintă cu Pacinații spre a occupă printr'înși pre Bulgari. Din partea Dunării de miđlocă încurseră mai adese ori Unguriă prin Moesia și Tracia pīno la Constantinopoli. Prin politica loră de a se unī cu

popórele de la médiă-nópte încontra veciniloră, imperătorii bizantinii făcură errorii preste errorii, și acumulară pre barbarii impregiurulu Constantinopolii.

XII.

Constantinu VII. Porfirogenitulu.

Petru regele.

Simeone regele Bulgariloră și allă Româniloră celloră de a drépta Dunării, după nenumerate relle ce făcuse Bizantiniloră, murì în anulă R. 1680 (p. Chr. 927), lăssându de successorii pre fiu-seu Petru. Acesta făcù pace cu imperiulă și se căsătorì cu Maria fia augustului Christoforă și nepóta imperătoriiului Romană Lacapenu, la Constantinopoli. După ce se întórse a casă suffocă o revoluțiune ce se escasse asupra lui prin frații sei Joanne și Michaelé, și cultivă pacea cu soerii și cumnații sei bizantini. Dintre acestia, Christoforă murì la anulă R. 1694 (p. Chr. 941), érá Romană betrânulă se essiliă de fiu-seu Stefană. Constantină Porfirogenitulă se folosi de acéstă ocasiune, luă însuși în mână frenele guvernului, băgă în monasteriulă pre cumnații sei, și pedepsi aspru pre cei ce cutediară a se scullă asupra sa din partita Lacapeniloră. (a. R. 1698; p. Chr. 945). Acestă imperătorii se puse în înțellegere și cu Unguri. La anulă R. 1700 (p. Chr. 947) venì la Constantinopoli ună Ungură de frunte, a nume Bolosudă, și se băpteză; însuși imperatoriulă i fu nașiū, după aceea lă făcù patriciū, illă încărcă cu donuri și lă trâmise în țerra lui. Nu după multă timpă merse la Constantinopoli Giula (fiulă lui Horca du-

cele Trasilvaniei), care assémine se băt看zâ, apoi întorcându-se acasă, luâ cu sene pre unû monachû a-nume Ieroteiû, renumitû prntu pietate, pre care lû chirotonî patriarchulû Teofilactû, de episcopû Ungurilorû. Acesta mergêndû cu Giula, intôrse la credinþia crestină pre fôrte mulþi Unguri.— Din timpulû acesta începû a se lăþi crestinismulû între Unguri, și mai allessû între Ungurii din Trasilvania, prin preoþi de ritulû orientale. Cu modulû acesta legătura politică între Români și Unguri se facû și mai strînsă prin unirea credinþiei.

